

ROZJAĆ (22) *vb pf*

o jasne; rozéjm-.

inf rozjąc (2). ◇ *fut* [3 *sg* rozéjmie]. ◇ 2 *pl* rozéjmiecie (1). ◇ 3 *pl* rozéjmą (1). ◇ *praet* 3 *sg m* rozjął (9). *f* rozjęła (1). ◇ [2 *pl m pers* rozjęliście.] ◇ 3 *pl m pers* rozjęli (4). ◇ [imp 2 *sg* rozéjmi.] ◇ *con* 3 *sg m* by rozjął (1). [f by rozjęła.] ◇ 3 *pl m pers* by rozjęli (1). ◇ *impers praet* było rozjęto (1). ◇ *part praet act* rozjąwszy (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. Przerwać, zakończyć, uspokoić (21) :

rozjącco (1): miełzczańie [...] łlukli zamek/ [...] Kłiążęciu Brunłzwickiemu Henrykułowi. Bacząc Wojewoda Reńłki Kurfierłth thákíe zámiełzczańie [...] połłał kniemu [cesarzowi] do Rátýzbony/ profłząc/ áby mu obiáwił nákiego lud zbiera/ á co zá przyczýna/ á mogł liby łie w to wdác zá proźbą łwoiá/ ábyto zábúrzenie rozjął/ iákoby łie mogłó w łeplze obroćić. *BielKron* 226.

Przen [co] (2) : Hektor zábił Beoten y Archelaułá y Protenorá/ áz bitwę noc rozjęłá *BielKron* 57v.

Szeregi: [»rozstrzygnąć i rozjąc«: łnadnieby bowiem prawdá łpor rozłtrzygnęłá y rozjęłá. *GrzegŻarnPos* 444v (*Linde*).]

»ujác albo rozjąc« (1): niewiełm [...] ielłiz łłowá krew łudzká wiác álbo rozjąc bęđą mogły. *GosłCast* 7.

a. *Pojednáć, rozstrzygnąć spór pojednawczo, uczynić rozejm [w tym: między kim (a kim) (16)] (18)* : Potým niektóre miáłtá zwálzczá Argentiná/ rozjęli między imi [Tygurzanami a Bernianami]/ á potým poiednáli z włóženim winy/ áby iedni drugich nieháńbili *BielKron* 206; Tegoż roku łágiełło wczýnił mu [Albrechtowi] łzkodę w Słáłku. Albrechth chćiał mu oddác iádác do Wrocławia (bo było między nimi rozjęto) *BielKron* 303v, 202; *GórnDworz* O7, O7v.

rozjąc co (3): [poczęła się różnica między kurfierstem a Maurycym] o gránice y miáłteczko [...] ále Łántgraw między imi do czásu tę rzecz rozjął *BielKron* 220v, 106v, 363v; [A co łie tknęłó inłnych/ tedy tę controuerłiá rozjął między nimi krol *BielKron* 1597 234].

rozjącczym (1): *BielKron* 304 cf »rozjąc a porównać«.

W połączeniu z określeniem czasu trwania rozejmu, zawieszenia sporu [w tym: do czasu (6), do [ilu] lat (3)] (9): á iż był Tytus wymowny á mądry/ łácno lud Rycerłki łágodnie námowił (rozyáwłzy ich łpráwę do czáfu) áby łzli woiovác nieprzyiacielłkiey zyemie *BielKron* 106v; Látá 1538/ Rozjął Papież Páweł między Cefárzem á między krolém Fráncułkim w nádzyeię zgody wieczney do dzyełiáci lat *BielKron* 191, 216v, 220v, 363v, 371v, 375, 379; *StryjKron* 472.

Zwroty: »rozjąc [przez kogo] jednanie« (1): Zwałnili łie przeciw łobie Kárzeł czwarty Cefarz/ Krol Czełki/ á Ludwig krol Węgerłki/ [...] Między ktorymi rozjął iednánie do czáfu Vrban piąty Papież/ przes Ianá połłá łwego *BielKron* 375.

»w obyczáj zjednania rozjąc« (2): áz Władziłw kłiążę Opolłkie między Zygmuntem á Semowitem do czáfu w obyczáj ziednánia rozjął *BielKron* 379 [*idem*] *StryjKron* 472.

»rozjąc na zgodę, ku zgodzie« [*w tym: o co* (1), *przez kogo* (1)] [*szyk zmienny*] (3:1): A gdy obleglá [księżna Maria] Terrewáne/ Papież między imi [księżną Marią a królem francuskim] rozjął ku zgodzye *BielKron* 191; Zygmunt pierwłzy/ widzác różlanie krwi Krześcijánłkiey/ między Krolmi Ianem á

Ferdynándem Węgierfkimi/ s kfiążęciem Ianem Sáfkim/ przez poły swoie roział między imi ná zgodę *BielKron* 421v, 371v [2 r.].

Szeregi: »rozjąc a porownać« (1): Nie mogła fie tá burzka między nimi [*Węgrami i Czechami*] vfpokoic aż przyiechał legat z Rzymá/ ktory między nimi długá á wymowná rzeczą roział á porownał *BielKron* 304.

[»rozjąc i roztyrk ujednać«: Gdzie gdy nie mogli panowie między nimi rozjąc i roztyrku zaczętego ujednać, nie skończywszy pokoju Włodzimierz [...] do Węgier jachał *StryjPoczqt* 118.]

2.[*Nie dotrzymać umowy, zerwać umowę* [co]: ktorego [*Boga*] przymierze przeftapilićie/ ktorefmy z nim przyięli/ á rozięlićie przyięgę koraćcie przyięgli przes Boga Izráelowego/ iżefmy [...] *FlawHist* 20v.]

3. *Rozłączyć, rozdzielić; dirimere Calag* (1): Zutrennen. Rozwieść. Rozprofzyć. Roziąć. Dirimere. *Calag* 597b; [Ten kit fkliy szkło ftłuczone/ thák że fie nikako tham roziąć nieda/ dla lipkiew kljowátości. *SienHerb* 600a].

[*rozjąc co*: Słoz zaś ramy leyney fláfze/ [...] włoż między dwie defzce/ á wftaw do prały/ ściśnifz dobrze w kupę/ tedy chufty poprą piałku w kupę/ y obłęze piałek około grofzow twárho/ á ták fie dobrze wyráżą/ Zásięfz ramy rozeymi/ á grofze iáko y drzewiey wybierz *SienHerb* 603b.]

4.[*Spowodować niedyspozycję organizmu* [kogo]: ále niefpánié wftykięgo człowieká ták rozéymie/ iż nie tylko mu ciáło/ ále y myśl [...] odmienić á zepfowác może *OczkoPrzymiot* 229.

Bezpodmiotowo:

Szereg: »rozjąc albo rozwalić«: bo każ iedno chłopu ták schorzálému pracowác, wyźrzyć że mu w członki ták wnidzie, y żyły ták záłęże, iż go prawie zemdli, á iáko oni mówią, rozeymie álbo rozwali *OczkoPrzymiot* 37.]

Formacje współrdzenne cf JAĆ.

Cf ROZJĘCIE, [ROZJĘTY]